

Paunakaupalla OEL-mangaa

Väsynyt vanha setä luki pseudomangaa

Otto Sinisalo

Onko manga liian suosittua, kysytään Pauna Media Groupin sivuilla. "Ei ole. Itsensä mangakonkareiksi tuntevat puhuvat toisinaan 'markettimangasta' – eli siis paheksuvat sitä, että mangakirjoja on myynnissä Lehtipisteissä – toisin kuin 'vanhaan hyvään' aikaan, jolloin kirjoja oli vaikea saada ja harrastajapiirit näin pienet ja sisäänlämpiävät. He ovat usein väsyneitä vanhoja setiä", kuuluu yhtiön puolusteleva vastaus.

Henkilökohtaisesti pidän Paunan julkaisuohjelmaa urheana yrityksenä. He julkaisevat käännöksiä lähinnä yhdysvaltalaisen Tokyopop-yhtiön niin sanotuista OEL-mangapokkareista. OEL (Original English Language) viittaa mangankaltaiseen sarjakuvaan, jota piirtäjät tekevät suoraan englanninkielisille markkinoille. OEL-termi on seurausta Suomessakin käytävästä, koko lailla mielipuolisen pedantteja piirteitä saavasta keskustelusta siitä, mitä manga oikeastaan on. OEL-manga lainaa useimmiten suoraan japanilaisen sarjakuvan kerronnasta sekä tutuista juonielementeistä.

Paunan strategiana tuntuu olevan julkaista kaikkea mahdollista ja katsoa, mikä kiinnostaa. Puolessa vuodessa yritys on pukannut kioskilevitykseen yhdeksän eri nimikettä 13 albumina. Lehtipistelevitys on lukijan kannalta lähes ainoastaan hyvä asia: Pauna tuo kioskiviihdettä kioskeihin edullisessa formaatissa. Ongelmana ei ole niinkään OEL-mangan julkaiseminen tai niiden levittäminen lehtikioskeissa vaan se, että julkaisut ovat auttamattoman keskinkertaisia.

Tietysti en ole lähelläkään yhdenkään julkaisun kohdeyleisöä. Teini-ikäisten lukijoiden raati osaisi kenties paremmin arvioida julkaisujen toimivuuden, mutta koska me täällä Sarjainfossa vihaamme nuoria – heidän elinvoimaansa ja sileitä kasvojaan – on Pauna Media Groupin julkaisut työnnetty ryppyysiin vanhoihin käsiini. Tunnollisesti luin ne kaikki. Jos minun pitää lukea vielä yhdenkin ikäistään nokkelamman tytön maagisista seikkailuista taianomaisessa fantasiamaassa,

©Pauna Media

Pauna Median Star Wars -mangan lukeminen vaatii voiman käyttöä - rutkasti.

puhkon silmäni lusikalla.

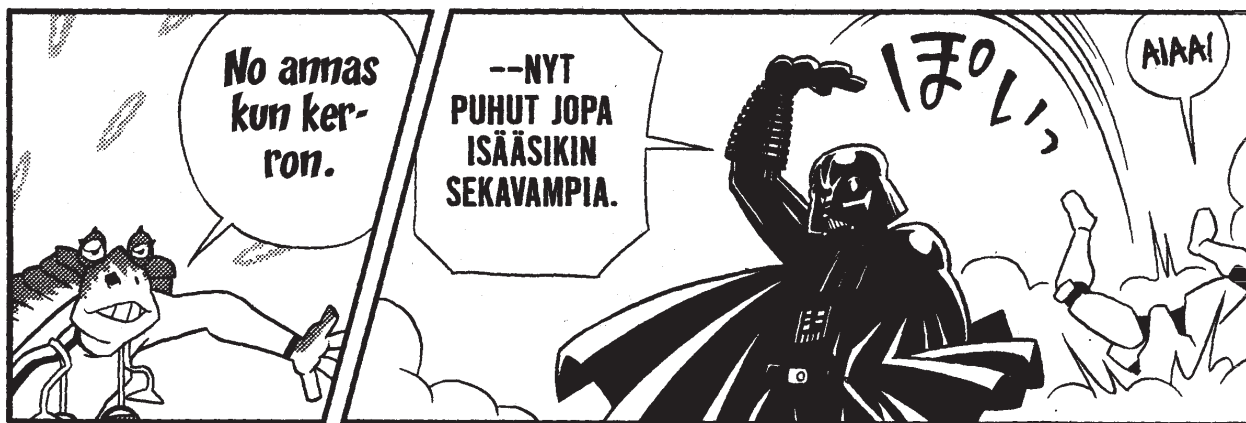
Otetaan esimerkiksi korealaisen Sang-Sun Parkin Ark Angels, jossa kolme taikatyttöä pelastaa uhanalaisia eläimiä, minkä koulu- ja poikahuoliltaan ehtivät. Kokonaisuus on epäkoherenttia ja hype-aktiivista kohkaamista, joka ottaa haltuun shojo-mangan kliseet kuin Jehovan todistaja Raamatun. Lopputulos on yliannostus söpöilyä, aivan kuin joku yrittäisi syöttää minut hengiltä hattaralla.

Saman tekijän Tarot Café on taas goottifantasia, jossa nimensä mukaisesti luetaan Tarot-kortteja sellaisella vimmalla, että sitä voisi luulla 90-luvun Vertigo-sarjakuvaksi. Tarot Cafesta ei tosin löydä minkäänlaista huumoria, saati ironiaa. Tarina näyttää olevan lentävine hevosine

kaikkineen täysin epätietoinen siitä, miten naurettava se on. Vaikka välillä tuntuukin siltä kuin lukisi parodiaa.

M. Alice LeGrow'n Bizenghast on toinen yhden tekevä goottifantasia, jossa haamuja näkevät tyttö lähettää kadotettuja sieluja tuonpuoleiseen. Episodimainen tarina muistuttaa rakenteeltaan videopeliä ja säilyy kahden pokkarin verran tuskastuttavan yksiulotteisena. Kyllähän Silent Hill -videopelisarja on hyvä, mutta tarvit-tiinko aiheesta sarjakuvasovitusta?

Tavishan ja Ricky Simmons Shutterboxissa taas yksi pirtsakka mutta herkkä teinityttö katoaa mielikuvitusmaailmaan, jossa kaikki on kovin mystistä ja nättiä. Sääli, että juoni poukkoilee kuin ADHD-lapsi ilman Ritalinia.

Star Wars Manga ja typografinen vastaisku päin naamaa.

Erilaista kärsimystä aiheuttaa useiden tekijöiden Star Wars Manga, joka on täydellinen kaikille meille, jotka ovat unelmoineet mahdollisuudesta nähdä Darth Vaderin taistelevan Jar Jar Binksin poikaa vastaan epämääräisesti mangatyylisessä, paikoin pysäyttävän rumassa sarjakuvassa. Star Wars Manga on jotain, josta Antikristus näkee päiväunia.

Kaikki PMG:n julkaisut eivät suinkaan ole kelvottomia. Esimerkiksi Amy Reeder Headleyn Fool's Gold on kiinnostava saippuaoppera, jossa kurjiin poikiin kyllästynyt lukiolaistytö perustaa kryptofasistisen salaseuran kontrolloimaan koulunsa seuraelämää. Viihdyttävä sarja tuskin kasvaa satiiriksi teinien sosiaalisista verkostoista, vaikka potentiaalia onkin. Myös Battle Royale -tyylinen high school-holokausti jää näkemättä, vaikka teineihin epäluuloisesti suhtautavana siihen aihion näenkin.

Muun muassa Vertigo-kustantamolle piirtänyt etevä Becky Cloonan yllättää East Coast Rising -tarinallaan. Moderni merirosvofantasia on Cloonanille tyyppillisesti jouhevasti liikkuva toimintakertomus, jonka kerronnassa on imua, vaikkei tarina pääsekään ensimmäisessä osassa kuin alkuun.

Dramacon tutkii puolestaan henkilöiläistä sarjakuvafestarikulttuuria aloittavan piirtäjän näkökulmasta. Svetlana Chmakovan teiniromanssissa nuori piirtäjä riutuu kaukoihastuksessaan samalla, kun yrittää kehittyä taiteilijana. Chmakova kuvaa hektistä con-kokemusta irvaillen vastaavien tapahtumien ominaispiirteille oivaltavasti.

PMG:n hämmäntävin julkaisu on Peach Fuzz, joka kuvaa inhottavan tarkasti lasten luontaista julmuutta. Lindsay Chibosin ja Jared Hodgesin sarjakuvassa 9-vuotias tyttö saa mankumalla äitinsä ostamaan tälle lemmikkifretin. Tyttö räökkää lemmikkiään kuin lelua, samalla kun tätä itseään kiusataan koulussa julmasti. Tarina kerrotaan osittain fretin näkökulmasta: eläin kuvittelee itsensä fantasiamaailmaan, joka uuden omistajan myötä pikkuhiljaa muuttuu ahdistavaksi

painajaiseksi. Frettiä pahoinpitelevät ihmiskädet näyttäytyvät viispäisinä hirviöinä. Söpöillä nukkehahmoilla kerrotun tarinan taustalla on lohduton tutkielma lasten sadismista, joka kohdistuu avuttomia luontokappaleita ja toisia, heikompia

lapsia kohtaan. Kaikki tämä hädin tuskin lukuikäisille suunnatussa karkinväriseessä sarjakuvassa – kuin paistettuun sokeriin upotettua kalanmaksäölyjä.

Jos minulta kysytään, kakarat ansaitsevat joka tipan.

Ihquu, tai jotain.